

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
  2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
  3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- www.en-dynamei.gr



**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΤΙΚΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ  
ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ  
ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ**

**Β' ΛΥΚΕΙΟΥ**

**5.1.2024**

**ΚΕΙΜΕΝΟ 1**

**Πώς τα social media επηρεάζουν τη ζωή και τις σκέψεις μας**

**A1.** Το απόσπασμα του κειμένου 1 αναφέρεται στις επιδράσεις που ασκούν οι αλγόριθμοι των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη ζωή μας. Συγκεκριμένα, μελετητές και κοινωνιολόγοι προβληματίζονται για τη δύναμη της διαφήμισης να επηρεάζει τις καθημερινές μας επιλογές και να διαμορφώνει τις πολιτικές μας αποφάσεις. Έτσι, όμως, ο συντάκτης θεωρεί ότι τα μέσα δικτύωσης προωθούν ωραιοποιημένα πρότυπα ζωής και πιέζουν τους χρήστες να προσαρμοστούν σε αυτά. Συγκρινόμενοι, όμως, με τη ζωή άλλων χρηστών οδηγούμαστε σε άγχος και αυτοαπόρριψη, ενώ για να αισθανθούμε καλύτερα, κατασκευάζουμε μια πλαστή πραγματικότητα για τον εαυτό μας.

**B1. α.** Λάθος, **β.** Σωστό, **γ.** Λάθος, **δ.** Λάθος, **ε.** Σωστό.

**B2. α)** Ο συντάκτης του **Κειμένου 1** αναπτύσσει την 3<sup>η</sup> παράγραφο με τη μέθοδο του αιτίου-αποτελέσματος. Οι αλγόριθμοι στα social media αποτελούν το αίτιο, προωθούν ιδανικά πρότυπα ομορφιάς, εμφάνισης και επιτυχίας και οδηγούν σε ορισμένα αρνητικά αποτελέσματα, όπως είναι η σύγκριση του εαυτού μας με τους άλλους, το άγχος, η αυτοαπόρριψη, ως το σημείο να νιώθουμε ανασφάλεια και να δημιουργούμε στα social media μια ψεύτικη προσωπικότητα και μια ψεύτικη ζωή. Η συγκεκριμένη μέθοδος ενισχύει την αποδεικτικότητα των σκέψεων του συγγραφέα και την προσπάθειά του να πείσει τους αναγνώστες ότι οι αλγόριθμοι στα social media επηρεάζουν σημαντικά την ψυχολογία και τις σκέψεις μας.

**B2. β)** Ο συντάκτης του κειμένου 2 προσπαθεί να μας πείσει ότι η αντι-κατανάλωση είναι ένα κίνημα ουσιαστικό, που αποκτά στις μέρες μας όλο και περισσότερους υποστηρικτές. Για τον σκοπό αυτό αναφέρεται στην περίπτωση της Γαλλίδας μπλόγκερ Laetitia Birbes, η οποία εγκατέλειψε τις υπερκαταναλωτικές της συνήθειες, έπαψε να αγοράζει ρούχα για να ικανοποιηθεί συναισθηματικά, πέταξε ή χάρισε ό,τι περίσσευε στην ντουλάπα της και αποφάσισε να ζει πιο λιτά, με λιγότερα υλικά αγαθά. Η περίπτωση της Γαλλίδας μπλόγκερ αποτελεί ουσιαστικά ένα παράδειγμα, μία περίπτωση που βοηθά τον αναγνώστη να κατανοήσει το κίνημα του αντικαταναλωτισμού και επιβεβαιώνει ότι το κίνημα αυτό αποτελεί μια νέα στάση ζωής.

**B3.** Να εξηγήσετε τη χρήση των παρακάτω σημείων στίξης στα **Κείμενα 1 και 2**:

**α) Στο Κείμενο 1**

**Η ερώτηση στην 1<sup>η</sup> παράγραφο** («Πόσο αποτελεσματική είναι τελικά η επιρροή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στη ζωή μας και τι είδους πιέσεις μας ασκούν οι αλγόριθμοι του Tik Tok, Facebook και Instagram;») εξυπηρετεί το επικοινωνιακό αποτέλεσμα του λόγου, επειδή εξασφαλίζει άμεσο και παραστατικό ύφος. Δημιουργεί κλίμα διαλόγου με τους αναγνώστες, καθώς απευθύνεται σε εκείνους και εκφράζει τον προβληματισμό του συντάκτη σχετικά με την επίδραση που ασκούν τα μέσα δικτύωσης στη ζωή μας. Με τον τρόπο αυτό, ο συντάκτης πετυχαίνει να προβληματίσει και τους αναγνώστες για το ζήτημα αυτό, ενώ παράλληλα, επειδή η ερώτηση λειτουργεί ως θεματική περίοδος της παραγράφου, ελκύει το ενδιαφέρον μας να

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031



[www.en-dymamei.gr](http://www.en-dymamei.gr)

παρακολουθήσουμε την ανάπτυξη των σκέψεών του στις λεπτομέρειες-σχόλια, όπου ο Eli Pariser απαντάει ότι η δύναμη των μέσων δικτύωσης είναι τρομακτική, εφόσον μπορούν να προωθήσουν πρότυπα και να επηρεάσουν τις πεποιθήσεις μας σε μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι πιστεύουμε.

**Τα εισαγωγικά στην 3<sup>η</sup> παράγραφο:** «ψευδαίσθηση της προσωπικότητας» φιλοξενούν μια επιστημονική ορολογία. Οι μελετητές ονομάζουν «ψευδαίσθηση της προσωπικότητας» την τάση μας να δημιουργούμε μια ιδανική εικόνα του εαυτού μας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Η φράση αποτελεί και μεταφορά, που τονίζει με ιδιαίτερα ζωηρό τρόπο την πλασματική ζωή που επινοούν οι χρήστες στα μέσα δικτύωσης και ευαισθητοποιεί/προβληματίζει τους αναγνώστες για την τάση μας να εξαπατάμε τους άλλους χρήστες επινοώντας έναν ψεύτικο εαυτό.

## **β) Στο Κείμενο 2**

**Η μονή παύλα** (-όχι γιατί δεν έχουν χρήματα, αλλά γιατί έχουν άλλες παραστάσεις και απαιτήσεις) φιλοξενεί πληροφορίες που λειτουργούν επεξηγηματικά, εξηγούν/αιτιολογούν γιατί οι σύγχρονοι άνθρωποι γυρίζουν την πλάτη στην υπερκατανάλωση. Η συμπεριφορά αυτή δεν οφείλεται στο ότι δεν έχουν χρήματα, αλλά στο ότι έχουν άλλες παραστάσεις και απαιτήσεις.

**Γ1.** Ποια στάση ζωής απορρίπτει το ποιητικό υποκείμενο στο **Κείμενο 3** και ποιον δρόμο επιλέγει τελικά να ακολουθήσει; Να απαντήσετε με αναφορά σε τρεις (3) κειμενικούς δείκτες. Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την επιλογή του και γιατί; (150-200 λέξεις)

Το ποιητικό υποκείμενο αρνείται να σωπάσει και να αποδεχτεί τη σκληρότητα της ζωής, αρνείται να προσαρμοστεί στα μέτρα και τα πρότυπα της κοινωνίας. Παρόλο που προειδοποιείται από τον περίγυρο ότι ο κόσμος είναι επικίνδυνος και σκληρός, δεν συμβιβάζεται, δεν μαζοποιείται. Επιλέγει να ζήσει τη ζωή του χωρίς φόβο, απαλλαγμένος από τον πόνο και τις αδικίες αυτού του κόσμου. Στην 1<sup>η</sup> στροφή, στους στίχους «Και πως ο κόσμος είν' ανήμερο θεριό/Κι όταν δαγκώνει εγώ καλά είναι να σωπαίνω» ο μεταφορικός λόγος αποτυπώνει πολύ παραστατικά την πραγματικότητα. Ο κόσμος παρομοιάζεται με θηρίο, είναι επικίνδυνος και άγριος, δαγκώνει, είναι δηλαδή απειλητικός, επομένως η συμβουλή του περίγυρου σε εκείνον είναι να σωπάσει, να συμβιβαστεί και να μην αντιδρά. Η 2<sup>η</sup> στροφή «Μα εγώ μ' ένα άγριο περήφανο χορό/σαν αετός πάνω απ' τις λύπες θα πετάξω» ξεκινά με το αντιθετικό μόριο «μα», που φανερώνει αμέσως την αντίρρησή του σε όλες τις νουθεσίες. Αντιδρά, παρομοιάζει τον εαυτό του με αετό και δημιουργεί μια τολμηρή μεταφορική εικόνα. Σαν αετός πετά πάνω από τις λύπες και απελευθερώνεται από τη δυστοπία αυτού του κόσμου. Μάλιστα, στο σημείο «μ' ένα άγριο περήφανο χορό» τα επίθετα που χρησιμοποιεί αποδίδουν τη γενναιότητά του. Με έναν άγριο, έξω από τα ανθρώπινα μέτρα, χορό συμβολίζεται η αποφασιστικότητά του να απεγκλωβιστεί από τα πρότυπα του παραδομένου κόσμου. Ακόμα, στη 2<sup>η</sup> στροφή η επανάληψη τέσσερις φορές του στίχου «Σιγά μην κλάψω σιγά μη φοβηθώ», που αποτελεί και τίτλο του ποιήματος, εκφράζει σε α' ενικό πρόσωπο με πολύ βιωματικό και τολμηρό, επίμονο τρόπο την απόφασή του. Δεν θα φοβηθεί, δεν θα λυγίσει, δεν θα συμβιβαστεί. Η επανάληψη του «σιγά μην...» δείχνει και μια απαξίωση, μια αποστροφή που ο ίδιος αισθάνεται για τις αρχές και τα συστήματα αυτού του κόσμου, που τελικά απορρίπτει ολοκληρωτικά.

Οπωσδήποτε, η στάση ζωής που επιλέγει το ποιητικό υποκείμενο εκφράζει πολλούς νέους της ηλικίας μου. Ως έφηβος αισθάνομαι αρκετές φορές εγκλωβισμένος στα δεδομένα και τις αξίες του κόσμου, πιεσμένος να συμβιβαστώ με συμπεριφορές που με περιορίζουν στα αποδεκτά πρότυπα. Επομένως, θα μπορούσα να ταυτιστώ με τη στάση ζωής του, αρκεί αυτή να εκφράζει μια νέα υγιή πρόταση, ώστε να μην καταλήξει ανούσια αντίδραση.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030

2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551

3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031

www.en-dynamei.gr



## ΟΛΟΙ ΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

**Σιγά μην κλάψω:** ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΤΙΤΛΟΥ ΣΤΟ ΠΟΙΗΜΑ/ΑΠΑΞΙΩΣΗ

Μου λεν αν φύγω από τον κύκλο θα χαθώ

Στα όριά του μοναχά να γυροφέρνω: ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ/ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗΣ

Και πως ο κόσμος είν' ανήμερο θεριό

Κι όταν δαγκώνει εγώ καλά είναι να σωπαίνω: ΠΑΡΟΜΟΙΩΣΗ/ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗΣ

Κι όταν φοβούνται πως μπορεί να τρελαθώ

μου λεν να πάω κρυφά κάπου να κλάψω ΥΠΕΡΒΟΛΗ+ΕΠΙΡΡΗΜΑ «ΚΡΥΦΑ»/ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗΣ

Και να θυμάμαι πως αυτό το σκηνικό

είμαι μικρός, πολύ μικρός για να τ' αλλάξω: ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΤΟΥ «ΜΙΚΡΟΣ»

Μα εγώ μ' ένα άγριο περήφανο χορό

σαν αετός πάνω απ' τις λύπες θα πετάξω ΠΑΡΟΜΟΙΩΣΗ/ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ/ΕΠΙΘΕΤΑ

Σιγά μην κλάψω σιγά μη φοβηθώ: ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΣΤΗ ΣΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΤΙΤΛΟ/ΑΠΑΞΙΩΣΗ

Σιγά μην κλάψω σιγά μη φοβηθώ

Θα πάω να χτίσω μια φωλιά στον ουρανό ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

θα κατεβαίνω μόνο αν θέλω να γελάσω

Σιγά μην κλάψω σιγά μη φοβηθώ: ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΣΤΗ ΣΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΤΙΤΛΟ/ΑΠΑΞΙΩΣΗ

Σιγά μην κλάψω σιγά μη φοβηθώ (...)

**Δ1.** Ο μαθητής κάνει εισήγηση στους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές του, με αφορμή ένα αφιέρωμα της τάξης με θέμα «Διαδίκτυο - Μηχανισμοί Διαφήμισης και Πρότυπα ζωής». Γράφει, επομένως, ομιλία και χρησιμοποιεί προσφώνηση/αποφώνηση και επικοινωνιακές εκφράσεις στην αρχή των παραγράφων του κύριου θέματος.

- Το α' ζητούμενο αφορά τις επιρροές που ασκούν στους νέους οι διαφημίσεις που αυτοί παρακολουθούν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.
- Το β' ζητούμενο αφορά μηχανισμούς αντίστασης (άμυνες) των νέων στις επιρροές αυτές.

### Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

- Καταναλωτικά πρότυπα ζωής, θεοποίηση των υλικών αγαθών που «υπόσχονται» να ικανοποιήσουν όλες τις ανάγκες για προβολή, επιτυχία, καταξίωση, αναγνώριση, ομορφιά, αποδοχή κ.τ.λ.
- Πρότυπα ομορφιάς, εμφάνισης, ιδανικού σωματικού βάρους, πρότυπα αιώνιας νεότητας, λάμψης, που

1. ☒ Ούλφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1 Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
  2. ☒ Φανερωμένης 13 Χολαργός , ☎ 210 6536551
  3. ☒ Ευεργέτου Γιαβάση 9 Αγία Παρασκευή, ☎ 210 6000031
- [www.en-dynamei.gr](http://www.en-dynamei.gr)



ανάγουν το «φαίνεσθαι» σε απόλυτη προτεραιότητα των νέων.

- Πρότυπα τρόπου ζωής, διασκέδασης, επιλογών, τρόπου σκέψης και συμπεριφοράς, που μαζοποιούν τους νέους, τους κατευθύνουν σε έναν ομοιόμορφο τρόπο ζωής.
- Πρότυπα ανταγωνισμού-σύγκρισης με τη ζωή άλλων χρηστών, που δημιουργούν ψυχολογικά αδιέξοδα, στεναχώρια, κατάθλιψη, πίεση και άγχος που μπορεί να οδηγήσουν σε αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές, σε εθισμό-προσκολληση στα μέσα δικτύωσης, σε έναν φαύλο κύκλο ψεύτικων εικόνων μιας ψεύτικης ζωής.
- Λογική του ελάχιστον κόπου, απομάκρυνση από πνευματικά πρότυπα και πρότυπα αγωνιστικότητας στη ζωή, εφόσον ο πλούτος, οι ανέσεις, η αναγνώριση εξασφαλίζονται δήθεν από το «φαίνεσθαι» και μετριούνται από την αποδοχή του χρήστη (likes) στα μέσα δικτύωσης.
- Εξοικείωση με τη λογική της παραβίασης της ιδιωτικής ζωής, κανονικοποίηση της έκθεσης της προσωπικής μας ζωής και της ζωής των άλλων χρηστών στα μέσα δικτύωσης.
- Πρότυπα σχετικά με τους ρόλους των δύο φύλων, των ξένων πληθυσμών, των μεταναστών, των ομοφυλόφιλων, των πολιτικών προσώπων κ.τ.λ.

### **B' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ**

- Επιλεκτική παρακολούθηση των μέσων δικτύωσης, εγγραφή σε λογαριασμούς χρηστών με αυστηρά κριτήρια ποιότητας περιεχομένου, μηνυμάτων, προτύπων που προβάλλονται σε αυτούς.
- Υψηλό μορφωτικό επίπεδο νέων, έλεγχος και κριτική ικανότητα, επεξεργασία των μηνυμάτων, αξιολόγηση των ερεθισμάτων, προβληματισμός.
- Χρήση των μέσων δικτύωσης για καταγγελία/αντίσταση/κινητοποίηση και άλλων νέων ενάντια σε πρότυπα μαζοποίησης.
- Αξιοποίηση των μέσων δικτύωσης για προώθηση κοινωνικών/πολιτικών ιδεών, με στόχο την ευαισθητοποίηση των νέων για ζητήματα σχετικά με το περιβάλλον, τα δικαιώματα, τις κοινωνικές κρίσεις κ.τ.λ.
- Αντι-καταναλωτικός τρόπος ζωής, περιορισμός της υπερκατανάλωσης, ανάπτυξη της προσωπικότητας σε άλλους δρόμους, πιο ουσιαστικούς από το έχειν και το φαίνεσθαι, όπως ο εθελοντισμός, η κοινωνική δράση και προσφορά, ο διάλογος, η επικοινωνία, οι ανθρώπινες σχέσεις.
- Στροφή στα αγαθά της τέχνης και του πολιτισμού, πνευματική καλλιέργεια, αισθητική αγωγή.
- Αυτομόρφωση, διαρκής προσπάθεια βελτίωσης του εαυτού, του είναι μας, σωματικά, ηθικά-πνευματικά κ.τ.λ.
- **Μέσω του σχολείου - Δράσεις όπως:**

Διάλογος, Ερευνητικές εργασίες σχετικές με το Διαδίκτυο - Μηχανισμούς Διαφήμισης και τα πρότυπα ζωής, Ομιλίες/παρουσιάσεις για το θέμα, διοργάνωση ημερίδων, προσκλήσεις σε ειδικούς, πρωτοβουλία των νέων για ζητήματα με κοινωνικό χαρακτήρα, όπως εθελοντισμός, κοινωνική προσφορά, ευαισθησία για το φυσικό περιβάλλον, αθλητισμός κ.τ.λ.